

Závěry Rady ze dne 20. května 2014 o mnohojazyčnosti a rozvoji jazykových kompetencí

(2014/C 183/06)

RADA EVROPSKÉ UNIE,

S OHLEDEM NA:

- s články 165 a 166 Smlouvy o fungování Evropské unie;
- závěry Evropské rady ze zasedání v Barceloně konaného ve dnech 15. a 16. března 2002, které vyzývají k přijetí opatření „za účelem lepšího zvládnání základních dovedností, a to zejména výukou alespoň dvou cizích jazyků od útlého věku“, jakož i k zavedení ukazatele jazykových kompetencí⁽¹⁾;
- závěry Rady ze dne 19. května 2006, ve kterých jsou vymezeny zásady evropského ukazatele jazykových kompetencí⁽²⁾;
- závěry Rady ze dne 12. května 2009 o strategickém rámci evropské spolupráce v oblasti vzdělávání a odborné přípravy (ET 2020), které vyzdvihují důležitost posílení jazykových znalostí⁽³⁾;
- závěry Rady ze zasedání ve dnech 28. a 29. listopadu 2011 o jazykových znalostech pro zlepšení mobility, ve kterých bylo zdůrazněno, že dobrá znalost cizích jazyků je důležitá jakožto klíčová kompetence nezbytná pro to, aby se člověk prosadil v moderním světě a na trhu práce⁽⁴⁾;
- nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1288/2013 ze dne 11. prosince 2013, kterým se zavádí program Erasmus+, mající mimo jiné za cíl zlepšit výuku a studium jazyků⁽⁵⁾.

A ZEJMÉNA S OHLEDEM NA:

- závěry Rady ze dne 22. května 2008 o mnohojazyčnosti, ve kterých se členské státy vyzývají, aby spolupracovaly na posílení evropské spolupráce v oblasti mnohojazyčnosti a aby přijaly vhodná opatření pro zlepšení efektivní výuky jazyků⁽⁶⁾;
- usnesení Rady ze dne 21. listopadu 2008 o evropské strategii pro mnohojazyčnost, ve kterém jsou členské státy vyzývány, aby prosazovaly mnohojazyčnost v zájmu podpory konkurenceschopnosti, mobility a pracovního uplatnění a jakožto prostředek posílení mezikulturního dialogu⁽⁷⁾.

MAJÍC NA PAMĚTI TYTO SKUTEČNOSTI:

1. Jazyková rozmanitost je zásadní součástí evropské kultury a mezikulturního dialogu a schopnost komunikovat v jiném jazyce než jazyce mateřském je považována za jednu z klíčových schopností, o jejichž získání by občané měli usilovat⁽⁸⁾.
2. Jazykové prostředí v EU je komplexní a rozmanité, přičemž výuku a studium jazyků ovlivňují aspekty charakteristické pro jednotlivé země, a s těmito aspekty jsou spojeny i značné rozdíly v právních předpisech a v praxi.
3. Jazykové kompetence přispívají k mobilitě, pracovnímu uplatnění a osobnímu rozvoji evropských občanů, zejména pak mladých lidí, což je v souladu s cíli strategie *Evropa 2020* pro růst a zaměstnanost.
4. Úroveň jazykových dovedností mnoha mladých lidí v Evropě by mohla být lepší a navzdory určitému pokroku dosaženému v průběhu posledních desetiletí přetrvávají mezi zeměmi značné rozdíly, pokud jde o přístup ke studiu jazyků.
5. Klasické jazyky, jako je starořečtina a latina, jsou zdrojem mnoha jazyků moderních, a proto jejich studium může učení se jazykům usnadnit, jakož i přispět k udržitelnosti našeho společného dědictví.

⁽¹⁾ SN 100/1/02 REV 1, s. 19, bod 44, druhá odrážka.

⁽²⁾ Úř. věst. C 172, 25.7.2006, s. 1.

⁽³⁾ Úř. věst. C 119, 28.5.2009, s. 2.

⁽⁴⁾ Úř. věst. C 372, 20.12.2011, s. 27.

⁽⁵⁾ Úř. věst. L 347, 20.12.2013, s. 50.

⁽⁶⁾ Úř. věst. C 140, 6.6.2008, s. 14.

⁽⁷⁾ Úř. věst. C 320, 16.12.2008, s. 1.

⁽⁸⁾ Viz doporučení Evropského parlamentu a Rady ze dne 18. prosince 2006 o klíčových schopnostech pro celoživotní učení (Úř. věst. L 394, 30.12.2006, s. 10).

SOUHLASÍ S TÍM, ŽE:

1. EU a členské státy by měly provést posouzení pokroku v rozvoji jazykových kompetencí s tím, že každá země k tomuto pokroku přispívá v rámci svého vnitrostátního kontextu a situace.
2. Posouzení jazykových kompetencí by mohlo přispět k prosazování mnohojazyčnosti a k účinnosti studia a výuky jazyků ve školách.
3. Takové posouzení by mohlo vycházet z prvků obsažených v příloze k těmto závěrům a mělo by být zaměřeno na všechny čtyři jazykové dovednosti: čtení, psaní, poslech a mluvený projev.
4. Toto posouzení by mohlo:
 - i) být uspořádáno na úrovni EU;
 - ii) zohledňovat vnitrostátní údaje – jsou-li k dispozici a v souladu se situací jednotlivých států;
 - iii) být uspořádáno s podporou skupiny složené z odborníků z členských států a ve spolupráci se stálou skupinou pro ukazatele a měřítka, aby se zaručila maximální úroveň srovnatelnosti;
 - iv) být financováno z programu *Erasmus+*, v souladu s příslušnými ustanoveními nařízení (EU) č. 1288/2013⁽¹⁾ a v návaznosti na každoroční rozpočtový proces;
 - v) vyžadovat minimální zdroje na straně škol a minimální úsilí v souvislosti s předáváním informací na straně členských států.

VYZÝVÁ ČLENSKÉ STÁTY, ABY PŘI NÁLEŽITÉM ZOHLEDNĚNÍ ZÁSADY SUBSIDIARITY A V SOULADU S VNITROSTÁTNÍ SITUACÍ:

1. Přijaly a zlepšily opatření, jejichž cílem je prosazování mnohojazyčnosti a zlepšení kvality a účinnosti studia a výuky jazyků, a to včetně výuky alespoň dvou jazyků kromě jazyka hlavního (jazyků hlavních), v němž (nichž) probíhá výuka, od útlého věku, a včetně prozkoumání potenciálu inovativních přístupů k rozvoji jazykových kompetencí.
2. Usilovaly o vypracování vhodných metod pro posuzování úrovně jazykových dovedností v souladu s přílohou k těmto závěrům.
3. Vypracovaly opatření na podporu dětí i dospělých, kteří pocházejí z prostředí migrantů, při studiu jazyka (jazyků) hostitelské země.
4. Využívaly potenciálu programu *Erasmus+* a evropských strukturálních a investičních fondů k dosažení těchto cílů.
5. Více využívaly evropských nástrojů a iniciativ v oblasti transparentnosti, vytvořených na podporu a k prosazování studia jazyků, jako je společný evropský referenční rámec pro jazyky, Europass, evropské jazykové portfolio a Evropská jazyková cena LABEL.

VYZÝVÁ ČLENSKÉ STÁTY, ABY ZA PODPORY KOMISE:

1. Uskutečňovaly výměnu informací a osvědčených postupů prostřednictvím otevřené metody koordinace s cílem zvýšit účinnost a kvalitu studia a výuky jazyků.
2. Uznaly úlohu, kterou neformální a informální učení mohou sehrát při studiu jazyků, prozkoumáváním způsobů pro uznávání a ověřování jazykových kompetencí získaných tímto způsobem, v souladu s doporučením Rady z roku 2012 o uznávání neformálního a informálního učení⁽²⁾.
3. Prozkoumaly způsoby, jak zvýšit atraktivitu studia jazyků a jak zajistit odhodlanější přístup k tomuto studiu, i prostřednictvím využívání informačních a komunikačních technologií a otevřených vzdělávacích zdrojů, s cílem snížit počet studentů, kteří studia jazyků zanechají dříve, než dosáhnou přiměřené úrovně jazykových dovedností.

⁽¹⁾ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1288/2013 ze dne 11. prosince 2013, kterým se zavádí program „Erasmus+“: program Unie pro vzdělávání, odbornou přípravu, mládež a sport a zrušují rozhodnutí č. 1719/2006/ES, č. 1720/2006/ES a č. 1298/2008/ES (Úř. věst. L 347, 20.12.2013, s. 50).

⁽²⁾ Úř. věst. C 398, 22.12.2012, s. 1.

VYZÝVÁ KOMISI, ABY:

1. Prověřila možnosti posouzení jazykových kompetencí v členských státech, i s využitím vnitrostátních údajů, jsou-li k dispozici, za podpory skupiny složené z odborníků z členských států a ve spolupráci se stálou skupinou pro ukazatele a měřítka.
2. V rámci Evropského statistického systému a s cílem zlepšit srovnatelnost společně s členskými státy a Eurostatem prověřila možnosti, jak doplnit údaje o počtu žáků na druhém stupni základního vzdělávání, kteří se učí třetímu jazyku ⁽¹⁾, jež jsou v současnosti dostupné na úrovni EU, v souladu s barcelonským cílem a rámcem ET 2020.
3. Pokračovala ve spolupráci s dalšími organizacemi působícími v této oblasti, jako je Rada Evropy a její Evropské centrum moderních jazyků, a tuto spolupráci dále posilovala.

—

⁽¹⁾ Takovým třetím jazykem může být jakýkoli moderní jazyk vyučovaný na škole. Členské státy kromě toho mohou dobrovolně uvést procento žáků, jejichž třetím jazykem je starořečtina nebo latina. Mezi jiné údaje, které by mohly být shromažďovány, mohou patřit údaje o počtu vyučovaných jazyků a zda jsou tyto jazyky povinné či volitelné.

PŘÍLOHA

Posouzení jazykových kompetencí

Posouzení jazykových kompetencí vychází z:

Procenta žáků ve věku 15 let nebo, je-li to s ohledem na vnitrostátní situaci vhodné, ve věku 14 nebo 16 let ⁽¹⁾, kteří dosáhnou úrovně *nezávislý uživatel* ve druhém jazyce, jemuž se učí ⁽²⁾.

Termín *nezávislý uživatel* odpovídá minimálně úrovni B1, jak je definována ve společném evropském referenčním rámci pro jazyky (CEFR) ⁽³⁾.

Údaje by mohly být shromažďovány v rámci průzkumu zahrnujícího celou EU, zaměřeného na posouzení dovedností ve druhém jazyce (druhých jazycích) vzdělávacích systémů a předkládány v takové podobě, aby se zajistila maximální úroveň srovnatelnosti. Je rovněž možné namísto toho využít vnitrostátní údaje, za předpokladu, že jsou v souladu s CEFR.

Vnitrostátní výsledné údaje jsou souhrnem prostého průměru čtyř složek: čtení, psaní, poslech a mluvený projev. Celkový výsledek je váženým průměrem těchto vnitrostátních výsledných údajů a zohledňuje počet obyvatel jednotlivých zemí.

⁽¹⁾ Bude zajištěna maximální úroveň srovnatelnosti údajů.

⁽²⁾ Za hlavní jazyk (hlavní jazyky) výuky se považuje / považují první jazyk (jazyky); z ostatních jazyků je za druhý jazyk považován ten, který je vyučován v největší míře. Každý členský stát určí jazyky, které se v jeho případě mají považovat za první a druhé. Za druhý jazyk lze považovat pouze jeden z úředních jazyků EU.

⁽³⁾ B1 (nezávislý uživatel) je definován takto:

Rozumí hlavním myšlenkám vysloveným spisovným jazykem o běžných tématech, se kterými se pravidelně setkává v práci, ve škole, ve volném čase atd. Umí si poradit s většinou situací, které mohou nastat při cestování v oblasti, kde se tímto jazykem mluví. Umí napsat jednoduché souvislé texty na témata, která dobře zná nebo která ho/ji osobně zajímají. Umí popsat své zážitky a události, své sny, naděje a cíle a umí stručně odůvodnit a vysvětlit své názory a plány.